

bijzonderste gegevens

1. Engel Austria GmbH is een Oostenrijkse firma die zich toelegt op de productie van hooggeautomatiseerde machines voor het bewerken van kunststoffen.

De NV IPM was voorheen (exclusief) concessiehouder voor de door Engel Austria GmbH geproduceerde spuitgietmachines in België en Luxemburg. Deze concessie werd door Engel Austria GmbH opgezegd op 27 juli 2007, aanvankelijk met een opzegtermijn van zes maanden. Per 16 oktober 2007 werd de concessie opgezegd met onmiddellijke ingang.

Naar aanleiding hiervan werden door NV IPM tal van vergoedingen gevorderd van Engel Austria GmbH. Uiteindelijk oordeelde het hof van beroep op 14 januari 2009 dat de Belgische rechtbanken onbevoegd waren om over de betwisting te oordelen.

Intussen had ook Engel Austria GmbH een procedure opgestart tegen NV IPM en dit voor het Landesgericht (de rechtbank van eerste aanleg) van Linz (Oostenrijk). Dit resulteerde uiteindelijk in een veroordeling van NV IPM tot het betalen van 592.417,00 EUR in hoofdsom, meer intresten en kosten. Het hoger beroep tegen deze veroordeling werd door het Oberlandesgericht (het hof van beroep) bij arrest van 5 februari 2008 afgewezen. Bij vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde van 5 december 2008 werd dit arrest uitvoerbaar

verklaard.

Op 7 januari 2009 liet Engel Austria GmbH bewarend onroerend beslag leggen op een woonhuis, gelegen te Gent, Achilles Musschestraat 45, bekend ten kadaster onder Stad Gent, achtste afdeling, sectie H, nummer 108/V. Op 10 maart 2009 liet Engel Austria GmbH dit bewarend beslag omzetten in een uitvoerend onroerend beslag.

~~_____~~
~~_____~~

Bij vonnis van de rechtbank van koophandel te Dendermonde d.d. 17 april 2009 werd NV IPM op bekentenis in staat van faillissement verklaard. Mr. Marga Pieters werd aangesteld als curator.

Engel Austria GmbH tekende op 6 mei 2009 derdenverzet aan tegen dit vonnis. Dit derdenverzet werd bij vonnis van 29 juni 2009 gegrond verklaard. Het vonnis van 17 april 2009 werd tenietgedaan en de zaak werd verwezen naar de (territoriaal bevoegde) rechtbank van koophandel te Gent.

Daarop verplaatste de NV IPM haar maatschappelijke zetel (opnieuw) naar het arrondissement Dendermonde, waarna ze een tweede maal aangifte deed van staking van betaling en bij vonnis van 10 augustus 2009 andermaal failliet verklaard werd. Mr. Marga Pieters werd andermaal aangesteld als curator.

~~_____~~ D ~~_____~~ en ~~_____~~ S ~~_____~~ zijn/waren (hoofd)aandeelhouders en bestuurders van de NV IPM. De NV IPM wordt/werd ook bestuurd door de NV Provide, waarvan ~~_____~~ D ~~_____~~ en ~~_____~~ S ~~_____~~ eveneens de aandeelhouders/bestuurders zijn/waren.

Bij notariële akte verleden voor notaris Vander Stichele d.d. 12 januari 2008 verkocht NV IPM het onroerend goed, gelegen te Gent, Achilles Musschestraat 45 aan ~~_____~~ D ~~_____~~ en ~~_____~~ S ~~_____~~. De koop werd gesloten voor de prijs van 720.000,00 EUR, te betalen binnen de twaalf maanden, meer intrest van 6 % per jaar op het uitstaand saldo tot de dag van volledige betaling. Er werd ook bedongen dat de afbetalingen in de eerste plaats in mindering zouden worden gebracht op de nog openstaande hypothecaire schuld van de NV IPM aan de KBC Bank, voortvloeiend uit een notariële akte van 31 januari 2000. Door ~~_____~~ D ~~_____~~ en ~~_____~~ S ~~_____~~ zou daarbij toepassing gemaakt zijn van de belangenconflictregering uit het vennootschapsrecht (art. 523 Venn.W.).

2. Engel Austria GmbH voelt zich als schuldeiser van NV IPM benadeeld door deze verkoop en ging op 30 juni 2009 over tot dagvaarding van ~~_____~~ D ~~_____~~ en ~~_____~~ S ~~_____~~. Ze vorderde de vernietiging uit te spreken van de akte van overdracht verleden bij akte d.d. 12 januari 2008 waarbij het onroerend goed van de NV IPM werd overgedragen aan ~~_____~~ D ~~_____~~ en ~~_____~~ S ~~_____~~. Ze vorderde minstens te zeggen voor recht dat deze overeenkomst haar niet

het faillissement van de schuldenaar niet langer over een subjectief recht beschikt om zélf op te komen tegen een bedrieglijke handeling van de schuldenaar, teneinde deze (enkel aan hem) niet tegenstelbaar te horen verklaren;

- dat de (gemeenrechtelijke) pauliaanse vordering, ingesteld door een individuele schuldeiser vóór het faillissement van de schuldenaar dus wel ontvankelijk en toelaatbaar is, doch – ingevolge het later tussengekomen faillissement van de schuldenaar – niet gegrond omdat niet meer voldaan is aan alle materieelrechtelijke vereisten om een dergelijke vordering van een individuele schuldeiser nog gegrond te verklaren, inzonderheid door de bestreden rechtshandeling enkel en alleen aan deze ene schuldeiser niet tegenstelbaar te verklaren;
- dat de hoofdvordering dus ongegrond is;
- dat ook de tegenvordering ongegrond is, nu de hoofdvordering geen blijk geeft van kwade trouw of van een lichtzinnigheid waarvan elke normale, redelijke en behoedzame persoon zich zou hebben onthouden.

4. Engel Austria GmbH kan zich niet verzoenen met de beslissing van de eerste rechter. Ze vraagt het bestreden vonnis teniet te doen, haar initiële vordering gegrond te verklaren en aldus op grond van artikel 1167 BW de overdracht van het onroerend goed, zoals op 12 januari 2008 voor het ambt van notaris Pierre Vander Stichele te Moorsele overeengekomen tussen NV IPM enerzijds en ~~XXXXXXXXX DXXXXXXXXX~~ en ~~XXXXXXXXX SXXXXXXXXX~~ anderzijds, haar niet tegenstelbaar te verklaren. Minstens vraagt ze ~~XXXXXXXXX DXXXXXXXXX~~ en ~~XXXXXXXXX SXXXXXXXXX~~ hoofdelijk en *in solidum*, de ene bij gebreke van de andere, te veroordelen tot de schade ontstaan uit deze onrechtmatige daad, begroot op de openstaande vordering van 592.414,00 EUR in hoofdsom, meer de gedingkosten.

de ontvankelijkheid van de hoofdvordering

Terecht oordeelde de eerste rechter dat de vordering van Engel Austria

GmbH, ondanks het tussengekomen faillissement van NV IPM, ontvankelijk en toelaatbaar is.

Na het faillissement van een debiteur komt het enkel de curator toe een pauliaanse vordering (de zogenaamde faillissementspauliana) te stellen. Een pauliaanse vordering, na een faillissement van de schuldenaar ingesteld door een individuele schuldeiser, zal onontvankelijk of ontoelaatbaar zijn bij gebrek aan hoedanigheid en/of belang in de zin van art. 17 Ger.W. (zie o.m. Cass. 11 januari 1988, Arr. Cass., 1987-88, blz. 594).

De ontvankelijkheid en toelaatbaarheid van een vordering moeten evenwel beoordeeld worden op het ogenblik waarop de vordering wordt ingesteld.

Engel Austria GmbH heeft haar vordering ingesteld bij dagvaarding d.d. 30 juni 2009.

Op dat ogenblik was het (eerste) vonnis van de rechtbank van koophandel d.d. 17 april 2009 waarbij NV IMP in staat van faillissement verklaard werd, tenietgedaan door het vonnis op derdenverzet van diezelfde rechtbank van 29 juni 2009. Pas bij vonnis van 10 augustus 2009 (na zetelverplaatsing en na een nieuwe aangifte van staking van betaling) werd NV IPM definitief in staat van faillissement verklaard. In de periode tussen 29 juni 2009 en 10 augustus 2009 verkeerde de NV IPM dus niet in staat van faillissement, zodat Engel Austria GmbH – in die periode – op ontvankelijke en toelaatbare wijze een pauliaanse vordering (ex art. 1167 BW) kon instellen tegen de verkoop van het onroerend goed door NV IPM aan geïntimeerden.

de gegrondheid van de hoofdvordering

Eveneens terecht oordeelde de eerste rechter dat de vordering van Engel Austria GmbH, gelet op het tussengekomen faillissement van NV IPM, ongegrond is.

De pauliaanse vordering is slechts een accessorium van het verhaalsrecht van de schuldeiser, voor wie het vermogen van de schuldenaar dienst doet als gemeenschappelijk onderpand. Gelet op het tussengekomen faillissement van NV IPM kan de schuldeiser zijn verhaalsrechten niet langer individueel uitoefenen en beschikt Engel Austria GmbH als individuele schuldeiser dus niet langer over een subjectief recht om op te komen tegen de verkoop van het onroerend goed aan geïntimeerden. Dit recht komt, gelet op het faillissement, enkel toe aan de curator én deze vordering zal, vermits het een collectieve rechtsvordering betreft, ook ten goede komen aan *a/* de schuldeisers van de gefailleerde, dus ook aan diegenen wier rechten pas na de (beweerdelijk) bedrieglijke handelingen zouden zijn ontstaan (zie o.m. VEROUGSTRAETE, I, Manuel de la faillite et du concordat, Brussel, Kluwer, 2003, nr. 574).

Het argument van Engel Austria GmbH dat haar vordering, gelet op de relatieve werking van de *actio pauliana*, wél nog kan slagen, kan om die reden niet worden bijgetreden. Door het tussengekomen faillissement heeft de pauliaanse vordering haar 'relatieve' werking verloren. Een pauliaanse vordering ex artikel 1167 BW strekt inderdaad slechts tot voordeel van diegene die ze heeft ingesteld, zodat alleen deze schuldeiser de door de debiteur vervreemde goederen nog mag beschouwen als nog behorend tot diens vermogen. De uitoefening van de pauliaanse vordering wordt evenwel doorkruist wanneer er een toestand van samenloop is ingetreden (zie DIRIX, E., "Posities van schuldeisers en hun zekerheidsrechten", in BRAECKMANS, H., DIRIX, E. en WYMEERSCH, E., Faillissement en gerechtelijk akkoord: het nieuwe recht, Antwerpen, Kluwer, 1998, blz. 387, randnummer 30), zoals bij het faillissement van de debiteur. Vanaf dat ogenblik verliest de pauliana haar 'relatieve' werking en dient ze tot voordeel te strekken van alle samenlopende schuldeisers (zie DIRIX, E. en VAN OEVELEN, A., 'Kroniek van het verbintenissenrecht (1985-1992)', R.W. 1992-93, blz. 1255, randnummer 83 en Cass. Fr., 13 februari 1990, Rev. Trim. dr. Civ. 1991, 116-117, met bespreking MESTRE, J.).

Artikel 1167 BW creëert geen voorrecht. Via haar vordering gesteund op artikel 1167 BW, kan Engel Austria GmbH niet ontsnappen aan de samenloop van de schuldeisers na het faillissement.

In die omstandigheden dient niet meer te worden onderzocht of voldaan is aan de wettelijke voorwaarden voor een gemeenrechtelijke pauliaanse vordering.

Met de eerste rechter dient, gelet op het tussengekomen faillissement van NV IPM, te worden besloten tot de ongegrondheid van de hoofdvordering.